

Massemobiliseringens ingredienser

I efteråret 1988 gik jeg ned ad Købmagergade i København en tidlig formiddag, hvor jeg så Mogens Glistrup for første og sidste gang i virkeligheden.

Han gjorde et voldsomt indtryk på mig, der hvor han passerede forbi med sin store krop, højkrøstet og i dyb samtale, uden opmærksomhed på andet end det, han meddelte den, der fulgte ham.

Han passerede forbi som en sær kæmpe, underligt isoleret fra sin omverden og helt uden at ænse andre folk på gaden.

Måske kom han lige fra snapstinget på Christiansborg, hvor han sad som en af de første hver morgen for at læse.

“Vi må have mobiliseret tropperne”, lød det ud over gaden, og lidt senere, længere væk, skar udtrykket - “muhamedanere” - sig klart igennem med hans bornholmske accent.

Han var falleret folkeforfører. Han havde forskertset sin position i Fremskridtspartiet og fik aldrig gendannet sin fordums magt med noget andet parti.

Han havde opfundet sin politiske banemand, Pia Kjærsgaard. Hun steg op i hans parti og lavede senere sit eget Dansk Folkeparti.

Næsten to årtier før havde han forårsaget et jordskred i dansk politik ved at prale med ikke at betale skat og hjælpe rejsekongen Simon Spies med sit skattecirkus.

Spies og Glistrup er titlen på en film om de to, hvor ingredienserne er pengemagt, købesex, ekstravagant overforbrug, systematisk underminering af velfærdsstatens finansiering, patetisk arrogant ligegyldighed overforbrug, selvhævdende behagesyge, magtsyge, “fundamental mislykket menneskelighed”.

“Spies, rejs og vær glad” var rejsekongens salgstrick.

Danskerne købte budskabet, livsstilen, hvis sande indhold kan koges ned til: “Flyv og fuck (planeten) med et maksimum af effekter og et minimum af sanselighed/affekt”!

Ingredienserne i de budskaber, som den truende mobilisering af masserne i hele den såkaldt frie vestlige verden bygger på lige nu 36 år senere, er de samme, som Mogens Glistrup opdagede og benyttede sig af.

Hæmningsløst forbrug og egoisme, pakket ind i en sær kontrafaktisk fortælling om, at hvad der er godt for de økonomisk og socialt højtflývende, det er ikke bare godt for dem, men i det hele taget.

Han havde den skruppelløse tilgang til de ingredienser, som nu anvendes i Europa, USA og Latinamerika.

Frankister, fascister, nationalister i mange afskygninger, AFD, Vox, Victor Orban, Donald Trump, Bolsonaro, Javier Milei, stiger op i magtens hierarki i den vestlige verden.

Machokultur, nationalisme, religion er steget op i graderne hos disse bevægelser, således at det hele ude på den yderste højrefløj centrerer sig om de aller mest rigide former for identitetstænkning, egoisme og faktabenægtelse især af de problemer, som menneskehedens overforbrug og underminering af sit livsgrundlag fører til.

Især hvide sociale tabere kaster sit lod i den højreradikale kurv. Men grundlaget for deres udbredelse skal findes i centrum af den vestlige verdens magtelite.

Tænkningen, rationaliteten i den fri verdens afgørende semantiske performance, centrerer sig først og fremmest om en rigid økonomisk rationalitet, hvis konsekvenser på ingen måde går rent op i nogen form for overordnet formålsmæssighed.

Førende økonomer og centrale positioner inden for politik og kommunikation hævder, at den økonomiske vækst er forudsætningen for og grundlaget for løsningen af alle slags problemer.

Man benægter systematisk, at den økonomi, som man står for, ikke på nogen måde kan siges generelt at bygge op om sand tilvækst i livsbetingelser eller mere realøkonomisk udvikling, men at den måde, som pengene sættes i verden på og som de fordeler sig, meget langt fra er befordrende for en sand udvikling og endnu mindre for evolutionen, sådan som den defineres af Charles Darwin i sit hovedværk.

Den substansfikserede identitetstænkning, initieret med epistemeidealene i oldtidens grækenland, hvor kun det atidslige, selvtilstrækkelige og absolut ubetingede identiske har krav på væren,

tenderer mod at ramle ind i konsekvenserne af de former for rationalitet, der bygger op om netop monoteismernes kosmologi, den rigide analytiske metode, kausalanalytisk deterministisk ideologi klædt ud som naturvidenskab.

Verden er i forandring. De atidslige love kan ikke redegøre for en verden i forandring, og den usikkerhed, som både magtelisten men især taberne i den sociale konkurrence, som eliten holder fast i, føler, resulterer i den rigide form for dogmatisk benægtelse af udviklingens konsekvenser.

Magtelisten holder fast i de sociale forskelle, men frygter udviklingen, taler som om de sociale forskelle er forudsætningen for løsningen på klimakrise, fertilitetskrise, forsvindende biologisk mangfoldighed, ødelagt miljø, ødelagte sociale relationer osv.

Fakta er, at kun et nedsat forbrug af livets betingelser kan afhjælpe de kaskader af selvskabte problemer, som magtelisten med dens dyrkelse af uanet pengeøkonomisk vækst har medført.

Forfængelighedens ontologi og semantik

Egoets substantivering ligger dybt i den vesterlandske tænkning. Traditionen for at skelne mellem det fysiske og det åndelige, dvs. mellem materie og ånd er lang og fatal for mulighederne for at forstå en verden i forandring, som netop ikke kan forklares ud fra oldtidens erkendelsesteoretiske og substantiverende former for tænkning.

Manglende forståelse for sanselighedens sande karakter og de livsbetingelser, der går under i jagten på kvantitet/pseudokvantitet er dybt funderet i den vesterlandske lære om det, der er, dvs. ontologien.

På ing.dk centrerer opmærksomheden sig omkring det tekniske fix i relation til menneskehedens selvskabte problemer. Det, der er, reserveres her alle de former for væren, som semantisk kan indikeres via en primitiv form for naturforståelse, naturbeherskelse, teknik og økonomisk allokering i de rigtige "tekniske løsninger".

Finansministeren afslører sin tro på den ultimative harmoni mellem økonomisk vækst og teknisk løsning på de åbenlyse problemer med

klima og miljø når han kontrafaktisk siger, at det ikke gør noget, at man kan tjene på at udvikle de rigtige tekniske løsninger på vækstens utilsigtede virkninger.

Troen på, at den naturvidenskabelige tilgang til verden indeholder det tekniske fix, muligheden for at lade naturvidenskabelig beherskelse gå op i en højere enhed af rationalitet sammen med den økonomiske, er det moderne samfund iboende.

Men økonomisk rationalitet og formålmæssighed er isoleret set ikke og slet ikke pr. definition befordrende for en udvikling i højere rationel forstand, heller ikke i kombination med det tekniske fix.

Mosaikken af moderne former for rationalitet tager identitetstænkningen for givet, dvs. kosmologien, som om den var der bag de forskellige former for rationalitet. Sagen er, at økonomisk logik, politisk magtlogik, moralitet og religiøst funderet etik og menneskeforståelse på ingen måde bygger op om en og samme form for højere formålmæssighed eller overordnet rationalitet.

Troen på, at bare økonomien er i orden, at der investeres i tekniske muligheder, så kommer løsningerne på de gigantiske problemer, som mennesket står over for med sit forbrug af livets betingelser, den tro er ekstremt farlig.

Spændingerne i samfundet, konflikterne rundt om i verden, især i randområderne op til de velstillede dele af verden i vest, skyldes konsekvenserne af den selvnegerende form for succes, som man står sammen om i centrum af den frie verden.

Konflikten med livsgrundlaget står for den fundamentale udgave af realitetens konflikt. Men mangfoldigheden af ideologiske og kontrafaktisk orienterede, fundamentalistiske religioner og tek-fix tilgange til verden blokerer for forståelsen af den verden i vanvittig forandring, som er resultatet af udviklingen!

Det er forfængelighedens ontologi, der sætter sig igennem, rigidt og stadig mere insisterende i takt med, at den konfronteres med konsekvenserne af den verden, som er skabt ud fra den selv.

Jo mere voldsomt trumpisterne oplever konsekvenserne af at være blevet kørt over af udviklingen i rustbæltet, hvor kul og stålindustrien er væk, hvor bilfabrikkerne står tomme og folk flyder rundt i gader og stræder dopet af kunstigt morfin, des mere satser de på den rigide fortælling fra Donald Trumps kampagne, der handler om at gøre den hvide mand stor igen, om drømmen om at bare man kører miljøbevægelser og kvindebevægelserne over, så er fremtiden og den hvide mands overherredømme redet for evigt.

Den stærke mand var i flere forskellige afskygninger det billede, som massebevægelserne samlede sig om i 1930'erne, før anden verdenskrig brød ud.

Det er den samme primitive semantik og ontologi, der sætter sig igennem nu.

Glistrup var for tidligt ude med sine virkemidler. De virkede ikke endnu i hans tid. Spørgsmålet er, om de bliver ved med at gøre det?

Kamala Harris

VS

Donald Trump

Som uddannet jurist og tidligere funktion som anklager står vicepræsident Kamala Harris over for Donald Trump, en systematisk lovbruder og potentiel diktator (om ikke bare for en dag, som han selv har ytret sig) i kampen om at blive den fri verdens leder.

Trump's fortælling op til valget var lagt an på en fremstilling af sig selv som den stærke, rige, macho-type sat op overfor en gammel og affældig repræsentant for den dybe og illegitime statsmagt.

Nu står han over for en farvet kvinde med speciale i legalitet, som tilmed er tæt på at kunne give den i rollen som fungerende præsident i stedet for Joe Biden, der trak sig efter at alle andre kunne se, at han ikke længere var andet end netop alderspræsident.

Rent strategisk er der måske nogen, der kan regne ud, om det her tronskifte er en gamechanger af de helt store. Man fornemmer at der kan ske et jordskred i en eller anden retning, idet de to fortællinger, Trumpismen over for demokraternes globalisering, i den grad er sat på spidsen.

Hvis amerikanerne via deres valgsystem, der ikke er helt demokratisk, vælger Donald Trump som deres næste præsident, så har de i den grad undermineret systemets legitimitet.

Han går til valg på en løgnagtig fortælling om, at han blev snydt for præsidentembedet i 2020! Et flertal i det republikanske parti har købt fortællingen, men den sælger nok ikke i den brede befolkning. Hvis et flertal køber fortællingen, så stemmer de for, at magthaveren selv

skal bestemme, om en demokratisk afstemning er gyldig, som her hvor Trump alene fordi han tabte, var utilfreds med resultatet af sidste præsidentvalg i USA.

Hvis ikke Kamala Harris kan formidle fortællingen om en kandidat, der på ingen måde respekterer de demokratiske system og som af samme årsag vil mangle legitimitet på aller mest fundamental forfatningsmæssig vis, så fortjener hun nok heller ikke posten som den fri verdens kommende leder.

Selv om det skulle lykkes hende at formulere og formidle fremstillingen af Trump som en gemen og potentiel illegitim præsident, så er det ikke sikkert, at det udslagsgivende vælgerkorps køber budskabet.

Især det republikanske bagland er fundamentalt set gennemdetermineret af hvid mands fortabte storhed og deri funderet mangel på kognitiv åbenhed for amerikanernes og menneskets sande udfordringer.

Det regime, den politik, som hun vil fortsætte i Joe Bidens fodspor, er bygget op om det amerikanske militære og monetære overherredømme, et gigantisk militærbudget og de fordele, der ligger i at stå for produktionen af ca. 60% af de penge, der fungerer som betalingsmiddel i verdensøkonomien.

Det gigantiske overforbrug af livets forudsætninger, som den fri verdens fremmeste repræsentant, USA, står for, er funderet i simpel militær og monetær magt.

Fortællingen, som denne magt dækker sig ind under, handler om, at arbejdsdeling og samhandel på globalt plan er til alles fordel, at det er forudsætningen for løsningen af de problemer, som man ser overalt nu:

- Krige og konflikter i oplandet til den fri verden og i Mellemøsten
- Klimakrise
- Miljøkrise på mange måder, ødelagte fiskebestande i verdenshavene, ødelagt landbrugsjord, forurening af miljø, forsvindende fertilitet, biodiversitet, osv.
- Ekstreme sociale forskelle, grundet den såkaldt fri konkurrence på markedets betingelser
- Ødelagte menneskelige relationer takket være skævhed og selektiv tilgang til de mere abstrakte menneskerettigheder, dvs. spørgsmålet om legitimitet i overordnet forstand.

Rationalitet og legitimitet

Hvis USA og den fri verden skulle lykkes med at opnå en eller anden form for legitimitet som leder af hele verden, så skulle det bygge op om en for menneskeheden overordnet legitimitet.

Som det er, tyder intet på, at det kan lade sig gøre at bevare magten som verdens ledende kraft via monetært og militært overherredømme. Og endnu mindre på, at det både kan lade sig gøre at bevare magten og opnå en sand position som verdens legitime leder.

De former for funktionalitet og rationalitet, som den vestlige verden forsøger at opretholde, sigter på forskellige former for formålmæssighed, der på ingen måde formår at bygge op om nogen overordnet formålmæssighed.

De udfordringer, som den fri verden har nu, skyldes det selvnegerende i de succeskriterier, som den fri verden dyrker.

Alternativet til det selvnegerende er det modsatte af den form for økonomisk og politisk magt, som også styrer det demokratiske parti.

Det er ikke muligt at opretholde den vækstfilosofi, som styrer nu.

Forbruget af ressourcer og livsbetingelser er for stort, og fortællingen om, at økonomisk vækst kombineret med den fri verdens militære og pengeøkonomiske overmagt kan fortsætte til alle menneskers fordel er en simpel løgn af lidt mere fundamental karakter.

Denne løgn står både Kamala Harris og Donald Trump sammen om.

Udviklingen frem mod en verden, hvor mennesket lever i harmoni med sig selv og sin omverden, ser ikke ud til at komme i hus med valget af en ny amerikansk præsident.

Men som tilhænger af demokratiet, der er en rigtig god ide, må man håbe, at Harris vinder.